

AKTUALITY Z PRÍRODY

Z fotodokumentácie MILANA IVANÍKA. Text Adela Michalská.

Príroda – čarovné slovo, plné krásy, života, no i neistoty. .. Poďarí sa nám ju zachrániť? Pociť zodpovednosti ešte neprenikol do vedomia všetkých našich občanov. Pozorne si prezrite náš fotoalbum a zamyslite sa! Bez vody nie je život!

Vážení čitatelia, mali sme pripravené aj ďalšie zábery, ale považujeme za nevhodné uverejniť ich v tlači. Sú na pohľad veľmi drsné. (Pes v rozklade, ktorý patrí do kafilérie, bol objavený v potoku pri námestí. Vnútorosti psa roztrúsené po potoku. Zdochnutá mačka blízko vodného zdroja atď.) Berieme ohľad na citlivých ľudí a najmä na deti.

1. Nízky stav vody, nedostatok kyslíka vo vodnom zdroji spôsobuje úhyn rýb.

2. Pracovník aktivačných prác vylovil z Hrdzavého potoka takýto kus bravčovej krkovičky. A vraj, že je kríza!

3. Vyhodený televízor v Hrdzavom potoku poniže Píly v Muráni. Žeby zachytával a monitoroval okolie? Zamaskovaný kamerový systém?

4. Vo vodnom zdroji za tromi mostami aj krásne trblietavé perie.

5. Čierna skládka na novej ulici! Alebo jedno z najlacnejších ubytovaní v prírode?

SPOMIENKY

Dňa 2. marca 2012 sme si pripomenuli piate výročie, čo nás opustila naša milovaná Ing. **LIDUŠKA KMEŤOVÁ-FRANDELOVÁ.**

Nezomrela si, lebo žiješ v našich srdciach. Kyticou kvetov, tichými spomienkami a nekonečnou láskou si Ťa stále pripomíname.

S láskou a úctou REBEKA, DODO, MARIŠKO s rodinou, milujúca MAMA a OCKO.

Dňa 1. apríla 2012 by sa bol dožil významného životného jubilea 80 rokov náš drahý otec, starý a prastarý otec **Juraj Olejník,**

ktorý nás opustil v predvečer Silvestra pred 15 rokmi. Zároveň sme si v septembri minulého roka pripomenuli aj 3. výročie smrti našej dobrej starkej Márie Olejníkovej. Naši drahí, odpočívajte v pokoji na muránskom cintoríne. Ktorí ste ich poznali a mali radi, venujte im spolu s nami tichú spomienku.

Synovia s rodinami.

BLAHOŽELANIE

K 85. narodeninám pracovníčke MNV v Muráni

Pani Margita Vrabcová sa narodila 2. mája 1927 v Muráni, avšak v súčasnosti žije mimo obce u svojich detí. S manželom Jánom Vrabcom (už zosnulý) vychovali dcéru Vierku (Karabovú), Beátku (Ing. Hruškovú) a syna Ing. Jána Vrabca. Obyvatelia obce Muráň ju poznali ako inteligentnú, prívítivú a zodpovednú administratívnu pracovníčku bývalého MNV v Muráni, ktorého predsedom bol p. Juraj Haluška a matrikárkou našej obce i okolitých obcí p. Zita Hajdúková. Pani Vrabcová po odchode do dôchodku vystriedala p. Janka Kellarová (vtedy Liptáková) a neskôr terajšia samostatná referentka p. Janka Šibalová (rod. Spišáková).

Naša 85 ročná jubilatka sa v období svojho produktívneho veku výrazne podieľala na kultúrno-spoločenskom dianí obce, podnecovala kolektív svojich rovesníčok i starších žien k rôznym aktivitám, ktoré prispievali k šíreniu dobrého mena našej obce. Jej členstvo v organizáciách Červený kríž a Zväz žien nebolo iba formálne – ich členky občanom Muráňa vždy pripravili nevšedné prekvapenie a nezabudnuteľný zážitok hodnotným kultúrnym programom, výstavami ručných prác, posedením pri obľúbených muránskych jedlách či oceneniami po úspechoch na súťažiach rôzneho charakteru.

V súčasnosti sa p. Vrabcová teší aj z vnúčat i pravnúčat. U svojich najbližších mimo rodnej obce jej nič nechýba, je šťastná, pozitívne naladená, rada sa ešte venuje ručnej práci, avšak jej životným krédom je stále výroky: „Doma je doma!“ Zaujímá sa o život v Muráni, eviduje jeho zmeny, a tak sa vždy poteší každému novému číslu Muránskych novín.

Vážená pani MARGITKA VRABCOVÁ, k Vaším 85. narodeninám Vám prajeme dobré zdravie, pohodu v rodinnom kruhu, aby ste aj naďalej rozdávali dobrostrednosť a radosť každému, kto si zaslúži Vašu pozornosť a povzbudenie do ďalšieho života.

S úctou Mgr. Ružena Svoreňová

• • •

Jubilantkám k 90. narodeninám

S potešením si dovoľujeme v mene našich občanov pripojiť sa k rodinným gratulantom a zaželať hlavne dobré zdravie a ďalšie roky naplnené pohodou a šťastím v kruhu najbližších:

p. Anne KOTZMANOVEJ (nar. 19. marca 1922 v Muráni) a p. Margite KUBAŠKOVEJ (nar. 6. apríla 1922 v Šumiáci) k ich nádherným 90. narodeninám. Úprimná vďaka Vám za činný život! Nech Vám milé slovo, láskavé pohladenie vždy vyčarí radosť a úsmev na Vašej dobrostrednej tvári!

-RS-

Uzávierka

Pre prispievateľov do č. 3/2012 je 31. mája 2012 – osobné doručenie príspevkov, poštou na adresu redakcie alebo mailovou adresou.

MURÁNSKE NOVINY

2

V. ROČNÍK • DVOJMESAČNÍK • MÁJ 2012

0,20 €

RÍMSKOKATOLÍCKA FARA V MURÁNI – NÁRODNÁ KULTÚRNA PAMIATKA OBNOVENÁ

Po rekonštrukcii historického objektu otvorené Múzeum Muráň

Súčasťou obce Muráň sú viaceré historické pamiatky (hrad Muráň, rímskokatolícky kostol, hotel Koruna, slúžnovský dom), no momentálnym objektom nášho záujmu je rímskokatolícka fara z roku 1701, ktorá sa nachádza v centre obce. Obec Muráň na čele so starostom Ing. Romanom Goldschmidtom pristupuje zodpovedne k týmto cenným kultúrnym pamiatkam s cieľom neustále rozvíjať bohatý kultúrno-spoločenský život a cestovný ruch.

Rímskokatolícka fara v Muráni je už obnovená, a tak považujeme za vhodné priblížiť bližšie tento úspešne zvládnutý projekt najmä našim občanom, ktorí podporovali myšlienku obnovy objektu fary a verili aj, že úsilie o zriadenie muránskeho múzea nevyjde nazmar, ale stane sa našou obecnou hrdosťou. Otázky, ktoré sme položili p. starostovi, majú historický, ekonomický i regionálny charakter.

Pán starosta, kto prišiel na myšlienku založiť v Muráni múzeum? „Už úvodom musím konštatovať, že ja som to nebol, ale ani nikto zo súčasných Muráňčanov, lebo nás už v roku 1906 predbehol pohorelský učiteľ, ale rodák z Muráňa Jozef Bahéry. On predložil svoju požiadavku cárovi Ferdinandovi, ba dokonca vytvoril aj zoznam vecí, ktoré by mohli tvoriť základnú zbierku múzea. Bohužiaľ, projekt sa nakoniec neuskutočnil. Avšak súčasný úspech je už náš. V novembri 2009 sme založili Múzeum Muráň v úzkej spolupráci s Gemersko – malohontským múzeom v Rimavskej Sobote. Jeho hlavné poslanie: dokumentácia, archivácia, prezentácia kultúrneho dedičstva, histórie obce a regiónu Gemer-Malohont. Stará fara sa nám javila ako dôstojné sídlo múzea, avšak jej stavebno-technický stav bol absolútne nevyhovujúci.“

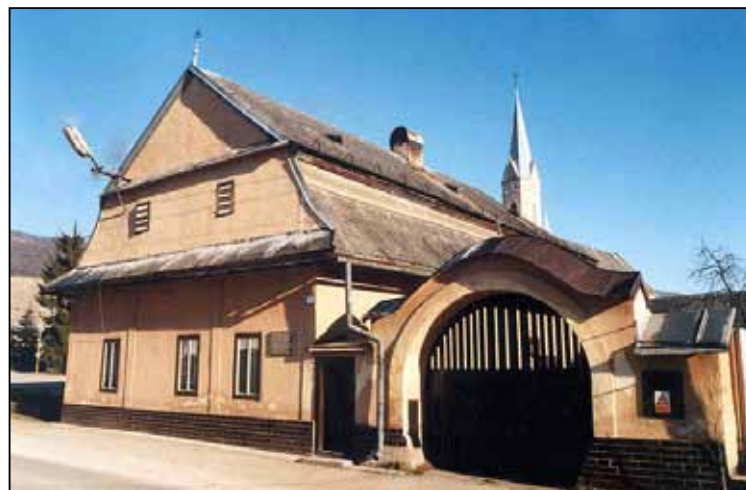
Rozhodli ste sa teda dať vypracovať

projekt obnovy tejto národnej pamiatky a obdržali ste právoplatné stavebné povolenie. Z akých zdrojov ste však financovali túto obnovu? „Obec nemohla financovať takú rozsiahlu investičnú aktivitu, jej zdroje sú obmedzené. S odborníkmi zo spoločnosti Centire s.r.o. sme spracovali žiadosť o finančný príspevok v rámci výzvy Regionálneho operač-

ného programu na podporu kultúrneho potenciálu regiónov a cestovného ruchu. Žiadosť bola posúdená kladne – bolo nám schválených 407 933,20 €. Aj obec sa podieľala finančne vo výške 5% z celkových nákladov na realizáciu projektu.“

Uvedené finančné prostriedky boli určené na obnovu pamiatky a na rozšírenie činnosti Múzea Muráň. Čo zo stavebného hľadiska vystihuje termín komplexná rekonštrukcia objektov pamiatky? „Obnovená bola fasáda budovy, rekonštruované vnútorné priestory, menené boli výplne vonkajších otvorov, sprístupnené bolo nevyužívané podkrovia, vymenené boli všetky rozvody a zdravotníka. Dôraz však bol kladený na zachovanie a sprístupnenie pôvodných pamiatkovo-historických hodnôt objektu. Návštevníkov Muránskej planiny a hradu Muráň je ročne viac ako 10 000, ďalší sú záujemcovia o podujatia v obci (Ródeo Muráň, Dni obce Muráň), a tak sme presvedčení, že obnovená pamiatka a expozície múzea prispievajú k prezentácii obce i regiónu a k rozvoju kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu.“

Interview s p. starostom Mgr. R. Svorenová

Kvety pre mamu

Všetky kvety do rúk mamy
skladám ako drahokamy.
Za jej lásku, plnú nehy,
za zelené detské brehy.

Za jej štedrosť, starosť v hlave,
za dni šťastné, za dni hravé,
za rozprávky nad kolískou,
za to, že vždy stojí blízko.

KRÍŽOVÁ CESTA

Juraj Kochjar v r. 2012

Každý kresťan dobre vie,
čo krížová cesta je.

Ježiš zbitý, zranený,
trňmi v hlave venčený,
hriechy ľudstva v kríži nesie,
na zem padá pod nimi.

**Pýtam sa Ťa, Bože môj,
prečo ľud tvoj pod Tatrami
stáročiami kríž niesol?**

Či snáď niečo zlé urobil,
či ako Šimon z Cirený
kríž ti dvíhal zo zeme,
by nieš ti ho pomohol?

Veď aj jeho, ako teba,
bičmi kruto šlahali
a na panské sťa dobytok
do roboty ho hnali.

A to všetko málo bolo,
jeho vlasť mu ukradli,
ba dokonca rodný jazyk
aj z jeho úst trhali.

Musel niečo mondokovať,
sám nevedel, čo to je,
**veď Otčenáš v jeho reči
tak lahodne Bohu znie.**

A tých útrap veľa bolo,
aj keď režim sa zmenil,
vo svete si prácu hľadal
a rodinu opustil.

V baniach sveta ťažko robil,
tam sa on krvou potil,
by nejaký ten dolárík
pre rodinu zarobil.

Jeden čas aj tak sa stalo,
práce, chleba bolo dosť,
kto však nechcel v šiku kráčať,
toho stihla nemilosť.

Teraz, keď už má svoju vlasť,
čakal, že mier zavládne,
že už bude šťastný doma,
prácu a chlieb tu nájde.

Pokoja sa však nedočkal,
sluhom sa on v svete stal,
ako v minulosti, tak aj dneska
rodinu si zanechal.

Judáši si mešce plnia,
rodnú vlasť predávajú,
sľúbili, že láska bude
a teraz ju neznajú.

Srdce vlasti krváca,
prebodnuté ako tvoje,
**Bože, pomôž nášmu ľudu,
vypočuj prosby moje!**

SLOVO POSLANCA

Komisia stavebná a ochrany životného prostredia

Komisia je poradný orgán zastupiteľstva. Obec v súčasnej dobe rozbehla veľa stavebných a rekonštrukčných aktivít, ktoré sa realizujú z prostriedkov

mimo obecného rozpočtu – okrem spoluúčasti obce, ktorá tvorí spravidla 5% preinvestovaných prostriedkov. Členovia komisie sa pravidelne zúčastňujú zasadani obecného zastupiteľstva a pomáhajú riešiť danú problematiku.

V blízkej budúcnosti komisia pripraví podľa schváleného návrhu obecného zastupiteľstva premenovanie jednotlivých ulíc v obci a súčasne pripraví nové pridelenie popisných čísel, čo by malo viesť k zjednodušenému vyhľadávaniu adries (bydliska) obyvateľov a zjednodušeniu pridelenia nových popisných čísel podľa schváleného územného plánu obce.

No viac ako stavebnou časťou sa komisia zaoberá životným prostredím v našej obci, problematika ktorého by sa mala týkať každého z nás. Môj osobný názor je ten, že žijeme vo veľmi krásnom prostredí, ale na druhej strane si život aj vedome zhoršujeme. Je mi jasné, že v blízkosti našej obce sa nikdy nebude budovať priemyselný park, ktorý by zabezpečil vyššiu zamestnanosť, zlepšil životné podmienky obyvateľov, a tak by sme mali využiť krásne okolie, krásnu prírodu, čo nám veľa ľudí závidí. Lenže robíme opak – divoké skládky odpadu v „čarovných zákutiach“ na každom konci obce, riečisko muránskeho potoka vieme zmeniť na ďalšie skládky odpadu.

Aj z tohoto dôvodu som navrhol obecnému zastupiteľstvu vytvorenie monitorovacieho kamerového systému nielen na miestach, kde sa ničí majetok obce, ale aj na miestach, kde sa dajú zachytiť toky potokov v obci. Keď sa p. Ivaník, člen komisie, podujal vyčistiť v spolupráci s obcou vodné toky, mnohí sme si mysleli, že to také čisté zostane na podstatne dlhší čas. Avšak nestalo sa tak. Za krátke obdobie bolo toto úsilie zmarené. Ďalšou chybou je ľahostajnosť, alibizmus nás, obyvateľov obce. Možno aj keď vidíme, že niekto robí neporiadok – či už pri vodnom toku alebo inde – radšej to prehliadame a asi nikto nechce byť tým zlým. Myslím si, že ak sa nezmení aj tento pohľad a vzťah k životnému prostrediu i okoliu, nič sa nezmení k lepšiemu.

K zlepšeniu čistoty a poriadku v obci by prospelo vybudovanie zberného dvora, ktorý by možno donútil ľudí uložiť odpad a nepotrebné veci na určené miesto a tak isto bude mať vplyv aj ukončenie výstavby kanalizácie.

Veľa cestujem po Slovensku a domnívam sa, že obyvatelia Muráňa žijeme v takej časti Slovenska, ktorú nám veľa ľudí môže a aj závidí. A je len na nás, ako tento obdiv turistov, návštevníkov či už Muránskej planiny alebo obce dokážeme využiť v prospech nás, Muráňčanov.

Ing. Juraj Frandel

NAJKRAJŠÍ KALENDÁR 2012

Dňa 11. apríla 2012 sa v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici uskutočnilo slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaží Najkrajšie kalendáre 2012 a Najkrajšie propagačné materiály o Slovensku za rok 2012.

Do oboch spomínaných súťaží sa zapojila aj naša obec a získala 1. cenu v kategórii Obec za Najkrajší kalendár 2012 – „Muránska Planina“ (autor fotografií Ing. Maroš Detko) a 2. cenu. v kategórii Obec za Najkrajší kalendár 2012 – „Muráň“ (autor fotografií Ing. Hrivnák, Mgr. Hrivnáková, Ing. Detko, Pavel Beňo) a 1. cenu za Najkrajšia kniha a propagačný materiál 2012., „Muráň - Krásny kraj Muránsky“.

UZNESENIA

z obecného zastupiteľstva Muráň, ktoré sa konalo dňa 15.03.2012

Uznesenie č. 81/2012
Obecné zastupiteľstvo **schvaľuje** Návrhovú komisiu v zložení
Ing. Pavel Kochjar
Jaroslav Hrivnák
Ing. Juraj Frandel
Overovateľov zápisnice:
Mgr. Jana Murková, Ing. Ľudevít Albini

Uznesenie č. 82/2011
Obecné zastupiteľstvo **berie na vedomie**
Plnenie uznesení zo zasadania dňa 15.12.2011

Uznesenie č. 83/2012
Obecné zastupiteľstvo **schvaľuje**
Úpravu rozpočtu Obce Muráň na r. 2012 nasledovne:

Bežný rozpočet (BR):	Pôvodný	1.úprava	Po úprave
Bežné príjmy:	801054	2126	803180
Bežné výdavky:	684201	91958	776159
Prebytok BR:	116853		27021
Kapitálový rozpočet (KR):	Pôvodný	1.úprava	Po úprave
Kapitálové príjmy:	0		0
Kapitálové výdavky:	0	21365	21365
Schodok KR:	0		-21365
Finančné operácie (FO):	Pôvodný	1.úprava	Po úprave
Príjmy:	80000	0	80000
Výdavky:			
Prebytok FO:	80000	0	80000
Hospodárenie celkom:	196853	-111197	85656

ROP-2.1b-2012/01.

Uznesenie č. 86/2012
Obecné zastupiteľstvo **schvaľuje**
Plat starostu Ing. Romana Goldschmidta S účinnosťou od 1.1.2012
a) podľa § 3 ods. 1 zák. č. 253/1994 Z. z. vo výške 1 557 €

b) podľa § 4 ods. 2 zák. č. 253/1994 Z. z. zvýšený o 45.5 %

Uznesenie č. 87/2012
Obecné zastupiteľstvo **berie na vedomie**
Správu o činnosti hlavného kontrolóra obce za r. 2011

Uznesenie č. 88/2012
Obecné zastupiteľstvo **schvaľuje**
Plán činnosti Hlavného kontrolóra obce na 1. polrok 2012

Uznesenie č. 89/2012
Obecné zastupiteľstvo **schvaľuje**
Za členov obecného hasičského zboru:
Jána Oravca, Muráň 354
Tomáša Oravca, Muráň 119
Petra Maximoviča, Muráň 352

NÁŠ JUBILANT – pedagóg a športovec

FOTO Miroslav Svoreň

Muránsky rodák pán MILAN KVETKO, bývalý stredoškolský učiteľ telesnej výchovy si dňa 15. mája 2012 pripomína svoje 70. narodeniny, a tak sa aj my pripájame k jeho gratulantom.

Náš oslávenec sa značným

podielom zaradil medzi profesorov revúckeho gymnázia, ktoré pokračuje v tradíciách Prvého slovenského gymnázia v Revúcej (1862). Na Gymnáziu Martina Kukučína v Revúcej začal učiť telesnú výchovu v roku 1965, kde nepretržite pôsobil do roku 2008. V histórii gymnázia z členov profesorského zboru teda najviac – celých 43 rokov bol telocvikačom v jednej zo slávnych slovenských stredných škôl.

Šport v rámci predmetu telesná výchova povýšil p. Kvetko na svoje povolanie, avšak aj on sám sa mu nepretržite venoval už od detstva. A táto jeho láska k voľnočasovým pohybovým aktivitám trvá dodnes. Ako dôchodca si ide občas do telocvične zahrať futbal a nohejbal, no každoročne sa zúčastňuje vianočného stolnotenisového turnaja v Muráni. Zatiaľ je jeho absolútnym víťazom, nenašiel ešte premožiteľa, hoci súperí sú aj o desiatky rokov mladší. Vo voľnom čase sa rád venuje aj turistike, túram, prechádzky prírodou spája s hubárčením.

V minulosti športom číslo 1 bol futbal. Hrával za družstvá TJ Tatran Muráň, TJ Baník Jelšava, VTJ Dukla Mikulov, TJ Iskra Re-

vúca a TJ Muránska Dlhá Lúka. Pôsobil aj ako asistent trénera a tréner brankárov do druholigového Slovmagu Jelšava. Z ďalších kolektívnych športov to bol volejbal a basketbal v Muráni a v Revúcej a stolný tenis v Muráni a v Lubeníku. Takto by sme mohli aj ďalej pokračovať o jeho športových aktivitách a mnohých profesionálnych úspechoch.

Pán MILAN KVETKO je obyvateľom Revúcej, avšak do rodného Muráňa sa často vracia – s rodinou i v kruhu priateľov rád trávi v našej obci najmä horúce letné dni. V bývalom rodičovskom dome nachádza pravú vidiecku pohodu, čas na priateľský rozhovor so susedmi či dobrými známymi. Neváha tiež využiť príležitosť zapojiť sa do športových podujatí či kultúrno-spoločenského diania obce Muráň.

VÁŽENÝ PÁN KVETKO, KVÁŠMU OKRÚHLEMU ŽIVOTNÉMU JUBILEU – SEDEMDESIATINÁM VÁM PRAJEME DOBRÉ ZDRAVIE, POHODU V RODINE, ŠTASTNÉ A ÚSPEŠNÉ I ĎALŠIE OBDOBIE VÁŠHO ŽIVOTA.

V mene bývalých žiakov, kolegov i dobrých susedov rodina Svoreňová.

Po zimnom spánku debakel (25.3.2012)

Muráň – Klenovec 1:5
Gól za domácich: Velk

Prvý jarný zápas ukázal v plnej nahote, že bez kvalitnej „hrubej“ zimnej prípravy sa už ani na deňdinách zahanbujúci futbal nehrá. Nedá sa iba stretnúť pred prvým majstrákom, vybehnúť na trávnik a čakať, že to nejako dopadne. Spoliehať sa na pár jedincov, ktorí aspoň čiastočne využívali telocvičňu a umelú trávu na vybitie si nahromadenej zimnej energie, nestačí. A tak ani posily, ktoré sa ešte nemohli s mužstvom zohrať, nepriniesli to, čo sa od nich očakáva. Zostáva iba veriť, že situácia sa už nezopakuje a príchodom nového trénera a hráčov sa to zlepší.

Prekvapenie v Sirku (31.3.2012)

Sirk – Muráň 1:2 (1:1)

Góly za Muráň: Huťan ml., Fatľa S odhodlaním, priviesť strategické body v domácom prostredí pred týždňa, odchádzali naši hráči do neďalekého Sirka, kde sa nevyhráva len tak ľahko. Mládež však zabrala a rýchlymi útokmi často zamestnávala domácu obranu.

V derby body pre domácich (8.4.2012)

Muráň – Revúčka 1:0 (1:0)

Zostava domácich: Kasper-Krajňák, Kurek, Laurenčík, Hudák – Goldschmidt, Hrbál, Kováč (od 85. min. Hoďák), -Huťan ml. (od 88. min. Strihan), Fatľa, Matajz.

V sviatočnú studenú a veternú veľkonočnú nedeľu sa stretli veľkí rivali z doliny v kvalitnom zápase, kde rozhodol gól Matajza po centre z prvej strany a Huťana a chybe hostujúcej strany v 17. min. stretnutia. Domáci boli celý prvý polčas pri chuti, mladí noví hráči mali dobrý pohyb a často zamestnávali neistého brankára hostí, žiaľ bez gólového efektu. Na druhej strane Kasperovi dali vyniknúť zahrané štandardné situácie a jednu z nich vyriešil iba vykopnutím. Druhý polčas už bol vyrovnanější, hostia zacitili šancu vyrovnať, viac sa usadili na polovicku domácich, ale strelit gól sa im nepodarilo, možno aj preto, že najväčšou prekážkou pre hráčov bol prudký nárazový vietor, ktorý nedovolil dobré spracovanie lopty a zakončenie. V niektorých momentoch aj v emočnom stretnutí dobre rozhodoval pred nekrou návštevu asi 100 divákov p. Laciak, ktorý udelil 3 žlté karty domácim a 2 hostom.

Pavol Mláky

Veľkonočný volejbalový turnaj

Veľkonočné sviatky sú najvýznamnejšie kresťanské sviatky a zvyčajne ich trávieme v kruhu najbližších. Ani tohoročné neboli výnimkou. Na „Bielu sobotu“ 7.apríla 2012 sa stretla rodina volejbalistov a zorganizovali „Veľkonočný volejbalový turnaj“. O desiatej hodine dopoludnia nás bolo tridsať a mohlo sa začať losovať do piatich družstiev. Názvy pre družstvá si zvolili hráči typické pre veľkonočné sviatky : Zajačiky, Kuriatka, Kraslice, Šibači a Bahniatka.

Atmosféra bola príjemná a o občerstvenie / zákusky, záviny, chlebičky, .../ sa postarali naše ženy. Ceny zabezpečil a sponzorom bol Pavol Ottinger s rodinou, ktorý spoluorganizoval túto akciu a patrí mu za to veľká vďaka. Ďakujeme všetkým, ktorí nelenili, prišli a dobrou náladou sa zaslúžili o hladký priebeh celého turnaja. Našťastie nikomu sa nič nestalo a po odovzdaní cien sa každý dostal šťastne domov. Aké bolo umiestnenie? 1.miesto získalo družstvo Bahniatka / J. Majerčík,

R. Matajz, P.Mesár ml., J.Nociarová, Z.Labošová, I.Lukášová/. 2.miesto obsadili Kraslice / L.Hrbál, D.Debnárová, M.Kissimon, L.Korim, N.Klimeková a M. Galdíková/. 3.miesto vybojovali Zajačiky /P.Ottinger, J.Velk st., J.Huťan ml.,K.Korimová, M.Martinove a B.Vrabcová/. Na doplnenie: na 4.mieste boli Kuriatka a 5.miesto sa ušlo Šibačom. Víťazom blahoželáme!

Počas volejbalového turnaja si prišli na svoje aj deti. Pred telocvičňou si mohli zmerať sily a odhad v hre PETANG, v ktorej sa umiestnili nasledovne: 1.miesto Nikola Nociarová, 2.miesto patrilo Klauddii Murkovej a 3.miesto jej bratovi Kristiánovi Murkovi.

Ceny sa ušli každému a boli naozaj veľkonočné / korbáče, vajička, sladkosti a pod./.. Nikto neodchádzal naprázdno a čo je hlavné, trochu sme si zašportovali a urobili niečo pre svoje zdravie. Už teraz sa tešíme na ďalší Veľkonočný volejbalový turnaj!

Mgr. Jana Murková

Výnosný predaj piva na Muráni

V jednom slovenskom denníku (PLUS jeden deň, 17.2.2012, s. 17) ma oslovila informácia, že medzi sedem nápojov pre zdravie patrí aj pivo, lebo údajne zlepšuje hustotu kostí, a teda pomáha liečiť osteoporózu, chráni telo pred rakovinou, znižuje riziko demencie, srdcovo-cievnych ochorení, infarktu a posilňuje trávenie. Má taktiež pôsobiť proti črevným parazitom a zvyšovať zrážanlivosť krvi... Zhodou okolností som nedávno listovala aj v najnovšej knihe Ing. Pavla Hlodáka *Dobytie Muráňa* a so záujmom som sa zúčastila do kapitoly s názvom *Hospodárske činnosti na hrade* (s. 129 – 137). Osobitne však tá časť, v ktorej sa autor snaží čitateľov presvedčiť, že v 16. storočí na Muráni i pod ním kvitol výnosný obchod. Varili tam a predávali pivo. Vedeli už títo naši predkovia o jeho zdraví prospešných účinkoch?

Ako autor spomínaného historického diela naznačil (s. 132), pivo predával kapitán a dvorný sudca v jednej osobe. Pivo je obľúbeným mocom v našich končinách aj v súčasnosti, rozdiel medzi 16. a 21. storočím je však iba v tom, že dnes sa v Muráni pivovar nevyskytuje, a teda ani pivo sa tu nevarí. Avšak v uvádzanom 16. storočí na výrobu piva bol pod hradom zriadený pivovarný dom. Rozhodla som sa preto našim čitateľom sprostredkovať aj ďalšie

zaujímavé poznatky získané z prózy Ing. Hlodáka – bohaté na historické fakty.

Autor okrem iného predkladá aj pozoruhodný zápis v účtovných záznamoch hradu, že dvorník Imrich (Emericius) DL-HALUKA v marci a apríli 1556 kupoval v Banskej Bystrici jačmeň a pivovarnický kotol. Potom napr. v rokoch 1563-1564 trikrát v Levoči a Kežmarku chmeľ a ryby. Nakúpený tovar bol zrejme dovezený tak ako iné druhy na povozoch.

Varenie piva v pivovarnom dome pod hradom, ako uvádza autor, mali na starosti pivniční majstri, ktorí pracovali v niekoľkých miestnostiach a pivniciach. Slad buď kupovali, ale vedeli ho aj pripraviť. Namočené a rozotreté obilie nechali v teple naklíčiť, potom pri peci vysušíť a nakoniec zomleli v žarnove na slad. Ďalej sa v medenom kotli s vodou varil a miešal drevenými lopatami. Uvarený koncentrát sa potom schladil a v drevených kadiach aj ustálil. Prútené sito, cez ktoré sa scedili hrubé nečistoty, bolo vyplnené slamou alebo látkou. Zmes sa znova asi dve hodiny varila, keď sa pridal chmeľ. Ešte takéto „mladé“ pivo sa precedilo cez prútený košík a schladilo. V chladnej miestnosti sa pridal zákvas. Kvasenie prebiehalo v otvorených drevených kadiach. A nakoniec, keď sa pivo dokvasilo, scedilo sa a v sudoch nechalo odležať.

Podľa Ing. Hlodáka piva sa navarilo na päť dní a potom sa varilo nové, vždy čerstvé. Z jednej várky vraj vyšlo 36 sudov piva. Na Muráni mali aj hradného debnára, ktorý vyrábala sudy na pivo. Nemáme prehľad o tom, koľko sa v obci Muráň vypije piva teraz, ale náš autor zaznamenal, že v 16. storočí 400 – 500 litrov piva denne. Samozrejme, najchutnejšie bolo po dobrom jedle, teda vraj aj mäsa sa denne zjedlo okolo 50- 60 kg. Množstvo obilia na výrobu piva sa rovnalo množstvu obilia na pečenie chleba. A toho

sa ročne spotrebovalo približne 58 000 kusov (0,6 kilových). Autor historického diela dospel k záveru, že jeden obyvateľ hradu mal nárok na jeden chlieb denne. Z toho mu vyplynulo, že hrad živil okolo 160 osôb: vojaci so ženami, sluhovia, hospodárski zamestnanci. Pivo sa síce aj predávalo, ale väčšinu z neho spotrebovala hradná posádka. „Bol to síce výnosný obchod, ale na hrade peňazí nikdy nebolo dost!“ -skonštatoval autor uvedených faktov.

-RS-

Ľudovou piesňou otvorili srdcia

Naši dôchodcovia patria medzi aktívnych a zaujímavých ľudí, ktorí len tak neposedávajú doma, ale zapájajú sa do celospoločenského života. Na srdci im leží aj zachovanie a sprístupnenie našich tradícií pre širokú verejnosť. Presvedčila nás o tom aj regionálna prehliadka speváckych súborov seniorov v Revúcej dňa

5. marca 2012. Vystúpili tu súbory z okresov Banská Bystrica, Brezno, Rimavská Sobota a Revúca, ktoré interpretovali krásu ľudovej piesne a nápaditosť našich krojov. Prehliadku dôstojne ukončil spevácky súbor LEVENDA z našej obce.

Mgr. Slavomíra Kubišová

FOTO: Ing. Ján Pullman

FOTO archív MB: Na zábere zo 60. rokov lesné robotníčky. Zľava p. Anna Šuhajová, Mária Beňová, Mária Vrbjarová a medzi dvoma Rómkami (s náradím) p. Berzetyjová.

Dialóg s horou

Jarný mesiac apríl sme už vari pred polstoročím povýšili na MESIAC LESOV. Hory sú však neodmysliteľnou súčasťou celého nášho života. V pesničkách hory hučia, často sa označujú aj prívlastkom „čierne“. V čase vojny a SNP sa utvrdil názor, že hory mlčia. Neraz sa však naše hory stávali obeť sucha – napr. v roku 1947 na mnohých miestach horelo – rodili sa spáleniská. My ich dnes však vidíme v radosnejšom svetle a vedíme s nimi po celý rok nepretržitý dialóg.

Miestami ešte aj teraz mladším slečnám i dievkam na vydaj „májmí“ vyjadrujú svoj obdiv chlapi, mládenci, ba i daktori „ženáči“. Maturantom zase pripravujú mladší spolužiaci brezové „slávobrány“. V lete sa nám hora prihovára rôznymi zvukmi a vôňami. Tí horší bývame niekedy my, ľudia – odpovedáme jej

drsné, bezohľadne. Zver, ktorá je jej súčasťou, určite sa k nej správa „ľudskejšie“. Ani jesenná hora nevyvoláva v nás smútok, skôr naopak – kocháme sa v jej pestrofarebnom šate. Hora v zime má svoje osobitné čaro, ale nám je sladko aj doma, keď drevo praská v krbe, kozube alebo kachliach, pokiaľ sme ich nenahradili iným spôsobom kúrenia. A vyzdobený voňavý vianočný stromček určite rozžiari všetky detské oči.

Hovorí sa, že každý človek by mal v živote zasadiť aspoň jeden strom – akýkoľvek. Mnohí si radi spomínajú na chvíle, keď nás – ešte žiakov ZDŠ-ky vyviezlo do hôr tzv. lesobus sadiť „smrečky“ a les na naše prejavy mladosti odpovedal svojou mladosťou – sviežou zeleňou. Bol to najkrajší dialóg človeka s prírodou.

-RS-

TVORIVÉ DIELNE 1

S jarnou rovnodennosťou a príchodom jari sa od pradávnych čias spájajú ľudové zvyky a tradície. Ľudia slávil sviatky jari ako koniec panstva zimy a víťazstva slniečka. Podľa plánu kultúrno-športovej komisie OZ sa v priestoroch klubu dôchodcov a miestnej knižnice dňa 22. 3.2012 konalo prvé stretnutie pod názvom TVORIVÉ DIELNE. Hlavnou témou bola Veľká noc. Nakoľko skrášľovanie svojho bydliska patrí pri týchto kresťanských sviatkoch k samozrejmostiam, mnohé z nás špekulujú, ako si najkrajšie spríjemniť

prostredie. Vymýšľame, sledujeme časopisy a programy, ktorými sa môžeme niečomu priučiť a inšpirovať. A práve toto stretnutie bolo takouto inšpiráciou.

Na úvod hlavné aktérky - ženy, ktorým tzv. mravenčia práca prirástla k srdcu a mohli sa s nami podeliť a naučiť nás niektoré zo svojich techník, privítala Mgr. J. Murková, predseda KŠK. Tvorivé dielne viedla p. Evka Kasperová (maľovanie vajčiek), p. Božena Kucuková (košíková technika) a p. Alenka Sedláková (falošný patchwork). Približne rovnaké skupi-

ny sme pracovali pod dohľadom aktérok, ktoré nám vysvetlili každú fázu tvorenia výrobku a potom sme mali možnosť si to všetko vyskúšať. Samozrejme, že nám poradili aj triky a spôsoby, ako to urobiť čo najkvalitnejšie. Veď, keď sa stretne fantázia s trpezlivosťou a zručnosťou, vznikne niečo unikátne. Vynikajúca atmosféra, maximálne pracovné nasadenie s malým obcerstve-

ním správne naladilo veľkonočnú náladu. Záver patril aranžovaniu veľkonočného stola. Poďakovanie patrí inštruktorkám, že si našli čas a venovali nám svoje skúsenosti, Muránčankám a hosťom z Revúcej.

Milé Muránčanky, ak máte záujem, môžeme v takýchto stretnutiach pokračovať. V komisii sme rozmýšľali a rozprávali sme sa o tom, že v Muráni žije veľmi veľa

šikovných žien, ktoré sa niektorým technikám venujú dlhšie a môžu nás ich naučiť. Je to ich záľuba, sebarealizácia, koníček. Ak budete chcieť, prídte aj na budúce. Pani Alenka Sedláková nás naučí ďalšiu techniku - servitovú a môžeme sa zdokonaľovať aj v týchto technikách, ktoré sme už mali. Tešíme sa na Vás!

Mgr. J. Murková
a A. Michalská

Veľké ĎAKUJEME od členov Základnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku v Muráni za dlhodobú zodpovednú prácu a nevšednú aktivitu, za mimoriadne organizačné schopnosti i za šírenie dobrého mena obce Muráň patrí bývalej predsedníčke pani ALICKE KONTÚROVEJ i celému bývalému vedeniu ZO JDS v Muráni.

FOTO autor Mgr. K. Kontúr. Na zábere 1. zľava p. Alice Kontúrová.

POĎAKOVANIE ZA EXCELENTNÉ VEDENIE ZO JDS V MURÁNI

Novozvolení členovia výboru dňa 8. februára 2012 pod vedením predsedu p. JÁNA BERENTEHO: Mgr. S. Kubišová, A. Michalská, M. Labošová, A. Kontúrová, Z. Štefaňárová, Mgr. V. Sklenárik, Z. Štefaňá-

rov, V. Sliacky, E. Uhrinová, E. Koterbová. V novom období im prajeme úspešné zvládnutie vytýčených úloh v rámci svojej základnej organizácie dôchodcov.

AM, RS

Plán práce ZO JDS v Muráni na rok 2012

Dňa 8. februára 2012 sa v klube dôchodcov konala členská schôdza ZO JDS v Muráni, na ktorej výročnú správu za rok 2011 predniesla p. Alice Kontúrová a správu o hospodárení p. Mária Fitmová. Súčasne bol vytvorený nový plán práce na rok 2012 a zvolený nový výbor ZO. V diskusii zaznelo niekoľko kladných hodnotení k celkovej činnosti organizácie dôchodcov v Muráni. V súčasnosti má ZO JDS v Muráni 56 členov.

Hlavné úlohy v PLÁNE PRÁCE ZO JDS v Muráni na rok 2012:

1. Pokračovať v rozširovaní členskej základne ZO JDS v Muráni. Výška členského príspevku je 2 €.
2. Častejšie a podľa počasia organizovať

posedenia v prírode.

3. Každý rok organizovať pietnu akciu na pamiatku ukončenia 1. a 2. svetovej vojny a ich obetí v deň 11.11. o 11:11 hod. pri pomníku padlých vojakov za hlaholu zvonov.
4. Opäť zorganizovať zájazd členov ZO JDS na termálne kúpalisko.
5. V decembri zorganizovať Mikulášsky večierok.

6. Navštevovať starších, bezvládných členov.
7. Zúčastňovať sa akcií poriadaných OR JDS v Revúcej.

8. Spolupracovať s obcou na projektoch, ktoré zlepšujú kvalitu života seniorov.
9. Zabezpečiť aktívne a dôstojne starnutie.

Adela Michalská

Výzva pre amatérskych fotografov

Tak ako sme vás informovali v č. 1/2012 Muránskych novín, jednou z naplánovaných akcií kultúrno-športovej komisie bude výstava prác amatérskych fotografov, ktorých vyzývame, aby sa zapojili do tejto prehliadky a predstavili nám svoju tvorbu, svoje unikátne, pozoruhodné, všedné i nevšedné zábery. Momentky, zachytenú prírodu, ľudí, zvieratá.

Ak sa chcete prezentovať svojou tvor-

bou, neváhajte! Veková hranica nie je určená. Stačí, keď sa zaregistrujete u p. B. Kucukovej a odovzdáte maximálny počet 6 fotiek (rozmery neodávame). Vaše autorské práva budú zachované. Prehliadka sa týka len amatérskych fotografov! Uzavierka je 30. júna 2012. Bližšie informácie nájdete na informačnej tabuli OcÚ Muráň.

Mgr. J. Murková

KAŽDÁ ULICA NIEČO SKRÝVA...

V tomto čísle vám predstavím moju ulicu. Často, keď som ňou kráčala, rozmýšľala som, ako vám ju opíšem. Mnohí ju volajú Tisovská (smeruje na Tisovec) a môžem povedať, že je asi aj najdlhšou ulicou v Muráni. Začína sa na námestí a končí pri kaplnke. Je to veľmi frekventovaná ulica a má závažný nedostatok. Nemá chodník.

Poviete si, že je dosť široká cesta, lenže opak je pravdou. Neradila by som vám ísť po nej peši, keď prší, alebo keď je po búrke. Voda sa valí po ceste a človek sa nemá autám kam vyhnúť. Má šťastie, keď má mokré len nohy.

Ďalším problémom je u niektorých bezohľadných šoférov rýchlosť, ktorou premávajú. Priznajme si, že niektorí sa ženú a brzdia na zákrute pri zrkadle pred penziónom Lykovec. Nehovoriac o tom, že sú aj takí, ktorí neubrzdlili. Samozrejme, existujú aj zodpovední ľudia, ktorí pravidlá cestnej premávky a svoj život neberú na ľahkú váhu a pred nimi klobúk dole. Na čo všetko sme „pyšní“? Hneď na začiatku máme krčmu. Všetci podgurážení spoluobčania si myslia, že cesta patrí im. Nie je to pekný pohľad, zvlášť keď si ulavujú kade-tade. Na

„troch mostoch“ ďalší problém – parkovanie áut. Už ste niekde videli, aby šoféri parkovali na moste a pokojne tam – bez pokuty nechávali stáť svoje autá? U nás na troch mostoch je to bežné!

Keď pokračujem ďalej po ulici, naskytuje sa mi krásny pohľad: domy po okraji cesty a v pozadí skala Ťureň v Hrdzavej doline. V tejto časti je veľa rodinných domov po rekonštrukcii a sú pekne udržiavané. Ľudia, obyvatelia sa o ne starajú v rámci svojich možností.

Na hornom konci nám vyrástol vkusný penzión Lykovec a po stranách sú obchody. Čo ma hnevá, je, že niektorí spoluobčania, keď tieto obchody navštívia a niečo si kúpia, hneď je to vidieť, lebo obaly bez všetkej hanby odhadzujú na cestu, alebo niekomu do záhradky. Všetci oni bývajú inde a nebudú si robiť smetisko pred vlastným domom.

Tak, to sú moje postrehy z našej ulice. Boli by sme radi, keby ste aj vy, ktorí čítate noviny, napísali o našich problémoch, o vašej ulici alebo o tom, čo vás trápi. Nech sú to aj kritické ohlasy. Keď vieme, pomôžeme, poradíme.

Mgr. Janka Murková

STRETNUTIE S BÁSNIKOM A JEHO POÉZIOU

Privítať vzácneho hosťa, privítať skvelého človeka v jeho rodisku, ktorý vám ponúka dušu lahodiace poetické sústo, je česť, splnenie dlho plánovaného predsavzatia. Stretnúť básnika je zážitok, ktorý ma pri-

mi.

Prednes básní rôzneho charakteru, úctavý sprievodný komentár p. Bábela, jeho úprimné láskyplné prejavy rodnej obci a jej občanom nezostali bez odozvy. Poslucháči

Básnik a šéfredaktorka Muránskych novín Mgr. R. Svoreňová (zľava), vedúca speváckej skupiny Levenda Mgr. E. Struhárová s vnučkou K. Murkovou – úspešnou recitátorkou ZŠ.

chuť výnimočnosti a sviatočnej pohody.

Tisovčan PhDr. František BÁBELA, pedagóg s dušou umelca zavítal medzi svojich rodákov v Muráni dňa 28. marca 2012. A neprišiel sám! Jeho doprovod tvorilo pár bývalých žiakov tisovskej priemyselky spolu s p. Milanom Kvetkom (povereným osobnou dopravou). „Štúrovci“ – ako básnik nazýva týchto svojich maturantov, sa výrazne podpísali pod vydanie a propagáciu jeho zbierok v mnohých oblastiach Slovenska. Okrem priaznivcov z viacerých generácií p. Bábela prišli pozdraviť aj jeho bratia Anton a Viliam i ďalší príbuzní a zná-

s nefalšovaným záujmom prijímali obsah lyrického rýmovaného vyznania mnohých dní a prebdených nocí 84 ročného bývalého pedagóga. Podujatie sa konalo v závere Mesiaca knihy v informačnom stredisku a zorganizovala ho poslankyňa OÚ v Muráni v rámci svojej kultúrnej komisie Mgr. Janka Murková v spolupráci so speváckou skupinou Levenda. Záverom si dovoľujeme zablahoželať nášmu slávnemu rodákovi k narodeninám, pripomínajúcim 16. mája 2012.

Mgr. Ružena Svoreňová
FOTO Miroslav Svoreň

Školské RETRO 1950/1951 Žiaci narodení v rokoch 1942, 1943, 1944

Pani HELENKA BEŇOVÁ (rod. Mauerová) má vynikajúcu pamäť, a tak bez problémov určila mená všetkých žiakov na priloženej fotografii. Nebolo to veľmi jednoduché, lebo na zábere sú prváci, druháci a tretiaci. Aj ona sa na ňom nachádza spolu so sestrou Blaženkou a bratom Milanom. V Strednej škole v Muráni (názov od roku 1950) bolo vtedy dvojzmenné vyučovanie a všetky tri triedy vyučoval jediný učiteľ p. Rudolf Špoták. Riaditeľom bol p. Ladislav Kamenický. Názov školy sa v roku 1953 zmenil na Osemročnú strednú školu v Muráni a v roku 1960 na ZDŠ.

Žiaci na fotografii (spolu 44) majú v roku 2012 okruhlych 70 rokov (tretiaci) a mladší z druhej a prvej triedy 69 a 68 rokov. Česť pamiatke všetkým bývalým Muráňčanom, ktorí už odišli navždy! Blahoželáme z úprimného srdca všetkým tohoročným sedemdesiatnikom! Prehľad na zábere: 1. rad zľava (sediaci na zemi) Ján CVERNA, Marián VRBJAR, Július KUBAŠKO, Milan MAUER, Milan POHORELEC, Ján VRBJAR, Ján SKUBACH, František HRBÁL, Ján VRBJAR. 2. rad zľava: Alžbeta KRŠTIEŇOVÁ, Cecília SPIŠÁKOVÁ, Magdaléna LUKÁŠOVÁ, Antónia HALUŠKOVÁ, Margita BELKOVÁ, Mária BEŇOVÁ, p. učiteľ Rudolf ŠPOTÁK s dcérou Evkou, Oľga GIERTLIOVÁ, Magdaléna (Mária) KAZIMÍROVÁ, Kvetoslava KINKOVÁ, Magdaléna HLODÁKOVÁ, Helena MAUEROVÁ. 3. rad: Marta KAZIMÍROVÁ, Mária HRBÁLOVÁ, Ružena BELKOVÁ, Hildegarda NEMOGOVÁ, Blažena MAUEROVÁ, Irena BROCKÁ, Barbora VOLKOVÁ, Lýdia FRANDELOVÁ, Magdaléna GANAJOVÁ, Silvia BEŇOVÁ, Gizela (Paulína) KOCHJAROVÁ. 4. rad: Milan KOPČÁNY, Ján KÁLOVEC, Juraj SENKO, Ján KRŠTIEŇ, Ján LUTERÁN, Ján HALUŠKA, Milan (Ladislav) HRBÁL, František SKUBACH, Eduard KOTZMAN, Július BERZÉTY, Milan BALÁŽIK, Dušan POLÁČEK, Milan KVETKO.

-RS-

PEDAGÓG S DUŠOU UMELCA Rudolf Špoták (1921 – 1994)

Často sme svedkami toho, že mnohí učitelia si až na dôchodku splnia svoj životný sen a väčšinou sa venujú niektorému druhu umenia. Mnohí Muráňčania si ešte pamätajú pána učiteľa Špotáka, ktorému učarovalo rezbárstvo. Dnes už zrejme iba jeho dve dcéry by nám vedeli vierohodne odpovedať na otázku, čo všetko dokázal z dreva vykúzlíť ich otec. Ako náš zdroj uvádza (J. Gallo, Muráň, 2001, s. 147), pán Špoták mal v Muráni aj svojho predchodcu. František Martinec, ktorý sa do Muráňa priženil, sa profesionálne živil ako umelecký rezbár v rokoch 1939-1945. Rezba, ako uvádza odborná literatúra (V.E.S., 2000, s. 910), patrí do oblasti výtvarného umenia, sochárske dielo, ktoré vzniklo odobieraním hmoty (drevo, kameň a i.), na rozdiel od diel, ktoré vznikli plasticky, pridávaním hmoty.

Bývalá kolegyňa p. Špotáka zo ZŠ v Muráni p. Adela Michalská nám pripravila prehľad jeho životopisných údajov, a tak tohto bývalého obyvateľa Muráňa máme možnosť spoznať viac, lebo tak ako všetci jemu podobní šlachetní ľudia, úprimní, rozvážni, s ľudským správaním a dobráckym, prajným srdcom, si zasluži našu po-

zornosť a úctu.

Rudolf Špoták sa narodil v Dubovej pri Modre 18. apríla 1921 v robotníckej rodine. Absolvoval meštáňku a Učiteľský ústav v Bratislave. Ako učiteľ pôsobil najprv v Stráži nad Myjavou pri Šaštíne. Oženil sa v roku 1944 s Dlholúčankou Margitou Švonavcovou a jeho dve dcéry Evka a Danka sa vydali po šľapajách svojho otca na pedagogickú dráhu. V bývalom Rožňavskom okrese pôsobil na viacerých miestach: v Rozložnej, Slavoške, Hankovej, na Prednej Hore a nakoniec v Muráni, odkiaľ odišiel v roku 1971 do invalidného dôchodku. A práve vtedy sa začal ešte intenzívnejšie venovať rezbárskej práci.

Pán Špoták svojimi dielami, pamiatkovými predmetmi robil najväčšiu radosť nielen svojim najbližším a priateľom, ale každému záujemcovi, ktorý obdivoval príťažlivé práce, vytvorené nevšedným talentom. Rád relaxoval pri rybníku v Muránskej Lehote. Pobyty v prírode a stretnutia s bývalými kolegami i žiakmi ho naplňali radosťou až do konca života. Po troch týždňoch jeho pobytu v nemocnici odišiel navždy 24. júla 1994. Česť jeho pamiatke!

-RS-

„S láskou spomínam na svojho učiteľa z Muráňa...“ DEZIDER GARLÁTI (24.6.1920-2.7.1949) v spomienkach bývalých žiakov

K stálym čitateľom našich obecných novín patrí aj pán **FRANTIŠEK SOJÁK, promovný pedagóg a psychológ** z Liptovskej Lúžnej pri Ružomberku – 72 ročný rodák z Muráňa (z Vyšného konca smerom na Tisovec). V súčasnosti je už dôchodca (na fotografii) otec dvoch synov a starý otec

štyroch vnúčat. Bohužiaľ, mladší 44 ročný syn tragicky zahynul vo februári 2012. Táto veľmi hlboká rana sa nezahojí nikdy, iba spomienky zostávajú navždy. V spomienkach sa často vracia do svojho milovaného Muráňa. Návšteva rodnej obce i Revúcej, kde žil u svojho brata od 15-tich rokov po smrti oboch rodičov, je pre neho vždy obrovským zážitkom. Cez fotografie z detstva rád sa vracia aj do svojich školských rokov. Vo svojom príspevku z 11. marca 2012 nám napísal: „S láskou si spomínam na svojho triedneho učiteľa z II. ročníka DEZIDERA GARLÁTIHO. Bol to výborný učiteľ a deti mal veľmi rád. Dobrosrdečný, usmievaný, mierumilovný, ľudský a úprimný človek.“ Pripojil nám aj prehľad spolužiakov na fotografii z roku 1948 z albumu Dr. Richarda Kenického, avšak nie všetci boli poznateľní. Na nej je p. učiteľ Garláci v klobúku a iba sami chlapi. Samozrejme, mali v triede aj dievčatá, ale fotograf ich takto rozdelil. Bolo ich 25 žiakov.

Ďalší bývalý žiak p. **VLADIMÍR BEŇO**, vlastne aj jeho manželka Helena na učiteľa Garláciho spomínajú ako na veselého, hravého človeka. Na jeho zmysel pre humor jednoducho nemožno zabudnúť. Aj p. Beňo uvádza, že problémom bolo spoznať na zábere všetkých žiakov. V prvom rade (sediaci): František SOJÁK st., Eduard KOTZMAN, Vladimír BEŇO. V druhom rade (zľava): Peter ŠPERKA, Ladislav BALÁŽIK, František SEN-

KO, Richard KENICKÝ, Milan ĐORDEVIČ, Július BERZÉTY, Milan BALÁŽIK, Ján HALUŠKA. V treťom rade: Vojtech KRŠTIEN, Ľudovít STANKOVIČ, František BEŇO, Ján MESÁR, Ján HRBÁL, František SOJÁK ml, Ján KAZIMÍR, Ján KÁLOVEC. Ešte tam môžu byť (podľa p. Sojáka): Anton TOPOR, František SPIŠÁK, Ján VRBJAR aj iní. Náš zdroj (J.Gallo, Muráň, 2001, s. 118 a s. 146) uvádza, že v rokoch 1945 – 1948 v Štátnej ľudovej škole v Muráni pôsobili učiteľmi: Dezider Garláci, Ondrej Škerďák, Jolana Cířová, Anna Dobiášová a Jozef Kuchár. Dezider Garláci bol aj riaditeľom tunajšej školy hospodárskej – určenej najmä deťom roľníckeho pôvodu, ktoré už skončili povinnú ľudovú školu. V hospodárskej škole sa učilo dvakrát do týždňa (učiteľmi: P. Martinove, A. Fiřma, M. Púchovská). ŠĽŠ v roku 1948 dostala názov Národná škola v Muráni.

Učiteľ a riaditeľ Dezider Garláci bol v Muráni známy aj ako hudobník, organista, vedúci divadelného krúžku. Vynikajúce hudobné vzdelanie získal v Spišskej Kapitule. Manželstvo uzavrel s Antóniou Tomesovou, avšak zomrel mladý na tuberkulózu. Jeho jediná dcéra – učiteľka Mgr. Mária Garláciová, ktorá zomrela ako 59 ročná, sa narodila až po jeho smrti 1. februára 1950. Meno talentovaného muránskeho pedagóga však nezostalo medzi jeho príbuznými zabudnuté. V rodine Jána Goldschmidta sa po Magduške a Jankovi narodil takmer na konci roka 1950 ďalší syn DEZIDER. Pán Ján Goldschmidt bol obľúbeným muránskym holičom. V apríli 2012 si príbuzní pripomenuli 100. výročie jeho narodenia. Česť pamiatke všetkým zosnulým uvedeným v texte!

-RS-

Karneval 2012

Nepodarilo sa mi to tak, ako som si predstavovala, ale aj o tom je práca v škole. Nie vždy nám to tak vyjde, ako si naplánujeme. S prípravami som začala asi týždeň dopredu. Karneval v škole je akcia, ktorú robíme každoročne. Je príležitosťou pre všetky deti zahrať sa na niečo alebo niekoho, skryť svoju identitu a dať priestor svojej fantázii. Tento rok bolo originálnych masiek veľmi

ko), Darček (Matej Goldschmidt), Malina (Tereza Hemlíková), či Hrozno (Peťa Duláková) a mnoho iných masiek vedelo pobaviť a zaujať. Všetci si zaslúžia pochvalu. Ich práca a snaha bola patrične ocenená. Celkovo sme rozdali 45 vecných cien, 11 cien na tombole a množstvo sladkostí. Každá maličkosť poteší.

Celym karnevalom masky sprevádzala ma-

vela. Keď som všetkých spočítala a označila číslom, skončila som pri čísle 65. Pekné, čo povieť, väčšia tretina žiakov našej školy sa aktívne zapojila. Niektorých (starších) motivovalo, že akcia sa robila počas vyučovania, na 4. až 6. hodine. No zapojili sa hlavne takí, ktorí sa úprimne tešili a svoje masky si pripravovali týždeň dopredu, buď doma, alebo na hodinách výtvarnej výchovy.

Ako to všetko skončilo? Myslím si, že dobre. 1.miesto získala žiačka 1. ročníka Alžbetka Hlodáková s maskou Papagája, ale ani ostatné masky nezaostávali. Uznajte, už len tie nápady! Kadibúdka (Janko Lukáš), Barón Prašil (Kristián Mur-

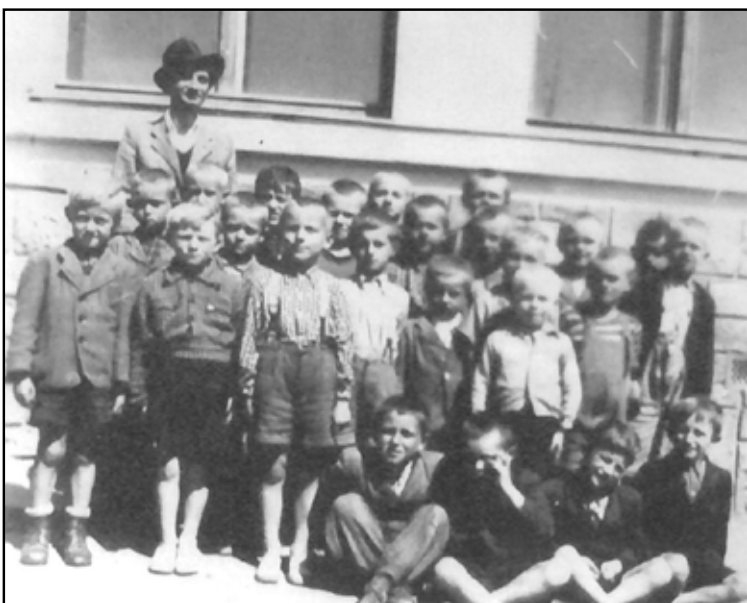
turantka, neskôr speváčka TINA (Jana Murková) a najúžasnejšia maska – hlavná postava z filmu Piráti z Karibiku Jack Sparrow alias p. uč. Slávka Vrbjarová. Bolo sa na čo pozerat! Viete, každému nevyhoviete, a tí, ktorí sa chceli trochu pozabávať a uvoľniť sa, si prišli na svoje. Spokojnosť na strane detí je pre nás prvoradá. Čo na záver? Hlavne podakovanie tým, čo sa na realizácii podieľali. Naše pani asistentky Janka Kováčiková a Mariánka Senková sa zaslúžili o nádhernú výzdobu a Mgr. Slávka Vrbjarová za pomoc a oživenie. Dovidenia pri podobných akciách!

Mgr. Jana Murková

Noc prvákov v miestnej knižnici

... s príjemnou a veľmi otvorenou p. Boženkou Kucukovou sme sa dohodli, že strávime s prvákmi noc v knižnici. Keďže marec je mesiac knihy, aj našich prváčikov k tomu vediem. V prvom ročníku sme najskôr mali týždeň obľúbenej knihy a potom nasledovala vytúžená noc. Začalo to stretnutím o 16.00 hod. v miestnej knižnici, kde si deti priniesli potrebné veci. Po stretnutí sme sa išli odraďovať do telocvične s p. Murkovou a mamičkami p.Labošovou a p.Velkovou, deti, a aj my sme sa vyšantili, zahráli si rôzne hry, súťaže. V kuchynke sme sa napapkali a išli sme si čítať vytúžené knihy, ktoré sme si vybrali v regáloch knižnice. Počas čítania

sme zažili aj rôzne humorné situácie, ku ktorým prispel aj brat našej Zojky, Ján Lukáš. Rozlúčili sme sa s „Boženkou“. Večer sa chýlil ku koncu a nasledovalo vybalovanie spacích vakov a karimatiek. Každý bol nedečakavý, pretože sa chcel pochváliť svojou „výbavou“, či pyžamkom. Deti pospali ako v perinkách, až na Zojku a Riška, ktorí nevedeli zaspáť. No nakoniec sa im to podarilo a ráno sme vstali svieži a plní zážitkov z noci. Touto cestou chcem poďakovať mamičke Bc. Zuzane Labošovej, ktorá mi pomohla dozrieť na deti, aby sme prežili noc v zdraví. A ráno nasledovala veta: „Kedy tu zase budeme spať?“. Mgr. Slávka Vrbjarová, učiteľka 1. ročníka v ZŠ

NETRADIČNÝ DEŇ UČITEĽOV

Dňa 28.3.2012 počas veľkej prestávky žiaci 1.ročníka ZŠ pozdravili pánon učiteľov kratučkým program: pesničkou „Zahod' starosti“ a mottom učiteľa národov J.A.Komenského „Umenie vládnúť sa nezakladá na sile, či opatrnosti, ale na múdrosti“.

SV-

DEŇ UČITEĽOV

Na Váš sviatok učiteľov musíme veľké ďakujem povedať, kyticu kvetov do rúk Vám dať. Ďakujeme Vám za všetko, čo pre nás robíte, hlavne za to, že nás tak výborne učíte. Dlhospomínajte na tento deň krásny, prajeme Vám, aby bol Váš život šťastný.

